

Soortgericht onderzoek Landtong Ketelhaven

Zuider Zee Development BV

6 december 2021

Contactpersoon

ANNABET GALEMA

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Eerdere onderzoeken	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Plangebied en methode	5
2.1	Plangebied en ingreep	5
2.2	Methode soortgericht onderzoek	5
2.2.1	Huismus	5
2.2.2	Vleermuizen	6
3	Resultaten soortgericht onderzoek	7
3.1	Huismus	7
3.2	Vleermuizen	7
3.3	Overige beschermde soorten	8
4	Toetsing Wet natuurbescherming	9
4.1	Effecten	9
4.2	Toetsing	9
5	Conclusies	11
5.1	Samenvatting resultaten	11
5.1.1	Resultaten 2014	11
5.1.2	Resultaten 2017	11
5.1.3	Resultaten 2018	11
5.1.4	Resultaten 2021	11
5.2	Vervolg	11
	Referenties	12
	Colofon	13

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Zuider Zee Development BV heeft het voornemen om het gebied ten noorden van Ketelhaven te ontwikkelen als buitendijks woongebied. Het betreft de Landtong Lands End.

In 2017 is een natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in aanwezige beschermde soorten in en rondom de voormalige museumloods, welke in 2021 door Arcadis is geactualiseerd (Arcadis, 2021). Daartoe zijn de effecten van het plan op beschermde soorten in kader van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) onderzocht en beoordeeld.

Uit de natuurtoets volgt dat de huismus en gebouwbewonende vleermuizen verblijfplaatsen hebben in de bebouwing. Werkzaamheden aan de bebouwing leiden tot overtreding van de Wnb.

Naar aanleiding van de ontwikkelingen heeft Zuider Zee Development BV Arcadis gevraagd in 2021 opnieuw soortgericht onderzoek uit te voeren. In deze rapportage wordt achtereenvolgens beschreven welke beschermde soorten zijn aangetroffen, welke effecten er optreden en welke verbodsbepalingen daarmee worden overtreden (toetsing aan de Wnb). Eventuele verdere vervolgstappen, zoals een ontheffingsaanvraag worden besproken.

1.2 Eerdere onderzoeken

Tussen 2014 en 2021 zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd in het plangebied:

- Vleermuisinspectie 2014 (Arcadis, 2014)
- Vleermuisonderzoek 2014 (Arcadis, 2014)
- Veldinspectie Ketelhaven 2017 (Arcadis, 2017).
- Nader onderzoek flora en fauna Ketelhaven 2018 (Arcadis, 2018).
- Natuurtoets ontwikkeling landtong Ketelhaven (Arcadis, 2021).

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de locatie en het onderzoeksgebied, de voorgenomen werkzaamheden en de voor het soortgericht onderzoek gebruikte methode. Hoofdstuk 3 geeft de resultaten van het soortgericht onderzoek voor huismussen en vleermuizen. Op grond daarvan is in hoofdstuk 4 een toetsing aan de Wnb uitgevoerd. In hoofdstuk 5 zijn conclusies en aanbevelingen opgenomen.

2 Plangebied en methode

2.1 Plangebied en ingreep

De huidige bebouwing en inrichting in Lands Ends, waaronder de voormalige museumloods en het voormalige restaurant Lands End, is vervallen en verpauperd. Om ruimte te maken voor de herontwikkeling van de landtong Lands End dient de huidige bebouwing zoals het restaurant, de museumloods en de nabijgelegen nieuwe werkloods, gesloopt te worden en dient de huidige inrichting (waaronder de parkeerplaatsen) verwijderd te worden (Figuur 1).

Figuur 1 Begrenzing plangebied

2.2 Methode soortgericht onderzoek

2.2.1 Huismus

Voor de huismus zijn twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen. De inventarisatie is uitgevoerd conform de Soorteninventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (Netwerk Groene Bureaus (NGB), versie juli 2017). Hierbij is gelet op nest indicierend gedrag.

Tabel 1 Verantwoording veldbezoek huismusonderzoek.

Datum	Veldwerker	Tijd	Weersomstandigheden
20-4-2021	C. Onnes	8:00-10:00	18°C, licht bewolkt, 1Bft
10-5-2021	C. Onnes	8:00-10:00	18°C, bewolkt, 2Bft

2.2.2 Vleermuizen

Voor de opzet en uitvoering van het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van de richtlijnen voor het inventariseren van vleermuizen in het Vleermuisprotocol (NGB, 2021). Tijdens de verschillende rondes voor vleermuisinventarisaties is gebruik gemaakt van een batdetector (Petterson D240x) en zijn visuele waarnemingen genoteerd. Het veldbezoek was gericht op de functies van het plangebied voor vleermuissoorten. Tussen 15 mei en 15 augustus 2021 zijn drie veldbezoeken uitgevoerd, waarbij gericht is gezocht naar kraam- en zomerverblijfplaatsen. In de maanden augustus en september 2020 zijn twee veldbezoeken uitgevoerd, waarbij gericht is gezocht naar balts- en paarverblijfplaatsen. Gedurende de veldbezoeken is gelet op verblijfplaats indicierend gedrag.

Tijdens alle bezoeken is aandacht besteed aan vliegroutes en foerageergebieden.

Voor het kraam- en zomerverblijfplaatsenonderzoek is het plangebied opgedeeld in twee onderzoeksgebieden (Figuur 3).

Tabel 2 Verantwoording veldbezoek vleermuizenonderzoek.

Datum	Veldwerker	Tijd	Weersomstandigheden
29-5-2021	A. Galema en P. Emans	21:45-23:45	16°C, licht bewolkt, 1Bft
15-6-2021	A. Galema en P. Emans	22:01-0:00	14°C, licht bewolkt, 1Bft
11-7-2021	A. Galema en P. Emans	3:15-5:22	18°C, bewolkt, 2Bft
17-8-2021	P. Emans	20:54-22:50	15°C, licht bewolkt, 2Bft
17-9-2021	A. Galema	19:45-21:50	13°C, bewolkt, 2/3Bft

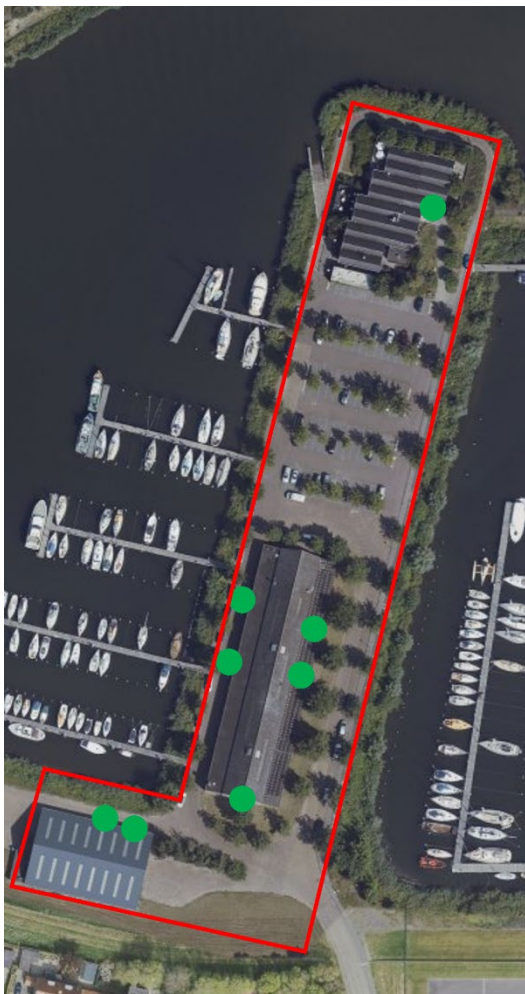
3 Resultaten soortgericht onderzoek

3.1 Huismus

Tijdens de eerste huismusronde zijn twee zingende mannetjes gezien op de voormalige museumloods. Tijdens de tweede ronde zijn er twee nest-indicerende waarnemingen gedaan en vijf nesten aangetroffen.

In het plangebied zijn acht nestlocaties van huismus vastgesteld, twee aan de noordzijde van de werkloods, één nest aan de west- en oostzijde en twee aan de oostzijde van de voormalige museumloods (Figuur 2).

De directe omgeving met bosschages en bomen wordt benut als leefgebied en schuilplaats. Het hele terrein en de omgeving wordt gebruikt als foerageergebied.

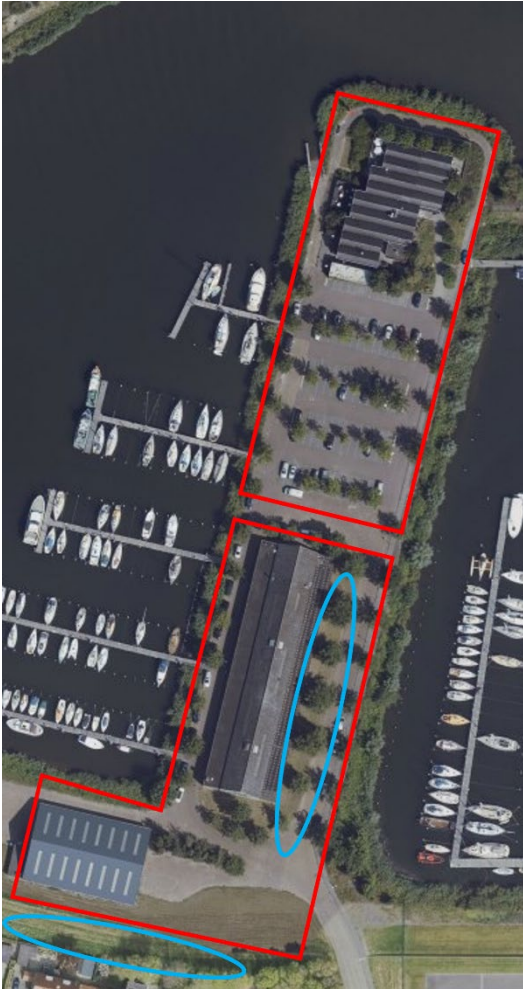

Figuur 2 Locatie huismusnesten (Streetsmart Cyclomedia, 2021)

3.2 Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken zijn 5 tot 10 foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze vlogen parallel aan de voormalige museumloods tussen de eiken en de weg. Ten zuiden van de werkloods zijn langs de dijk foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Daarnaast is tweemaal een overvliegende laatvlieger waargenomen. De laatvliegers hadden geen enkele binding met de loods. Er zijn geen uitvliegende vleermuizen uit de bebouwing waargenomen (Figuur 3). Foeragerende en overvliegende vleermuizen leken uit de straat ten zuiden van het plangebied te komen en geen vertoonden een binding met de museumloods of het restaurant. Verblijfplaatsen van vleermuizen in de voormalige museumloods en het voormalige restaurant kunnen worden uitgesloten.

Er zijn geen vaste vliegroutes vastgesteld. Tijdens het onderzoek is geen baltsgedrag nabij de gebouwen waargenomen. Enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen. Verblijfplaatsen in de voormalige museumloods en het voormalige restaurant kunnen worden uitgesloten.

Figuur 3 Locatie foerageergebieden gewone dwergvleermuizen (Streetsmart Cyclomedia, 2021)

3.3 Overige beschermde soorten

Algemene broedvogels gebruiken de gebouwen en het groen rondom in het plangebied als broedplaats. Een houtduif heeft een nestplaats in een boom ten oosten van het restaurant.

4 Toetsing Wet natuurbescherming

4.1 Effecten

Door de werkzaamheden bestaat de kans dat er (negatieve) effecten optreden voor de in het plangebied voorkomende beschermde natuurwaarden. In Tabel 3 is per soortgroep voor de aanwezige soorten, op basis van het soortgerichte onderzoek, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen.

Tabel 3 Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Huismus	Als gevolg van de voorgenomen sloop van de loods en het restaurant worden nestplekken vernietigd en kunnen aanwezige huismussen beschadigd of gedood worden.	Ja
Vleermuizen	Als gevolg van de voorgenomen sloop van de loods en het restaurant worden nestplekken vernietigd. Aanwezige vleermuizen kunnen hierbij gewond raken en/of gedood worden.	Nee
Algemene broedvogels	Als gevolg van de voorgenomen sloop van de loods worden nestplekken vernietigd. Aanwezige algemene broedvogels kunnen hierbij gewond raken en/of gedood worden.	Ja

4.2 Toetsing

Beschermde soorten zijn te verdelen in verschillende beschermingsregimes; Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en andere soorten. In de navolgende tekst wordt voor de Vogelrichtlijn ingegaan om de verbodsbepalingen.

Vogelrichtlijn

De huismus is beschermd onder de Wet natuurbescherming (Wnb), op basis van de Vogelrichtlijn. Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5).

Tabel 4 geeft een overzicht van de mogelijke overtredingen. Deze toetsing is gedaan zonder rekening te houden met het treffen van mitigerende maatregelen.

Tabel 4. Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Huismus	X	X		X	De sloopwerkzaamheden en kap- en snoeiwerkzaamheden
Algemene broedvogels	X	X			De sloopwerkzaamheden en kap- en snoeiwerkzaamheden
Het is verboden: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen, beschadigen of nesten weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen of onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te storen; Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.					

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden treedt overtreding op voor artikel 3.1 ten aanzien van lid 1 (opzettelijk doden of vangen), lid 2 (opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen/beschadigen) en lid 4 (opzettelijk verstoren) ten aanzien van de huismus en algemene broedvogels (met uitzondering van lid 4).

Hoewel verstoring op algemene broedvogels die in het plangebied voorkomen mogelijk is, is dit enkel een overtreding als dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (lid 5). De werkzaamheden zijn tijdelijk van aard. Door soortgelijke boerderijen en bebouwing in de omgeving kunnen ook de overige algemene vogelsoorten naar voldoende alternatieven uitwijken ten tijde van de werkzaamheden.

De bomen en bosschages, waarvan veel van deze vogels afhankelijk zijn worden deels wel verwijderd. Hiermee verdwijnt leef-, en foerageergebied van de huismus en algemene broedvogels.

Voor algemene broedvogels is artikel 3.1 lid 4 niet van toepassing. De werkzaamheden zijn niet gericht op het rapen van eieren en daarom is artikel 3.1 lid 3 niet van toepassing voor de huismus en algemene broedvogels.

5 Conclusies

5.1 Samenvatting resultaten

In de onderstaande paragrafen worden achtereenvolgens de resultaten van de onderzoek tussen 2014 en 2021 gegeven.

5.1.1 Resultaten 2014

Tijdens het soortgericht onderzoek naar vleermuizen in 2014 in de voormalige museumloods zijn geen vleermuisverblijfplaatsen vastgesteld. Daarnaast heeft een inspectie naar nestlocaties van huismussen plaatsgevonden. Hierbij zijn de volgende nestplaatsen vastgesteld:

- Tien nestplaatsen van de huismus in de voormalige museumloods.

5.1.2 Resultaten 2017

Tijdens de veldinspectie in 2017 zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Wel zijn er huismussen waargenomen. De volgende beschermde functie is in het plangebied vastgesteld:

- Vier tot acht (schatting) broedende paartjes huismussen in de voormalige museumloods.

5.1.3 Resultaten 2018

Op basis van het soortgericht onderzoek in 2018 zijn de volgende beschermde functies in het plangebied vastgesteld:

- Negen huismusnesten in de voormalige museumloods.
- Eén (mogelijke) zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in het voormalige restaurant. Daarnaast is een baltsend mannetje waargenomen welke binding toonde met de zuidoostkant van de voormalige museumloods. Dit is een indicatie van een balts- en paarverblijfplaats.

5.1.4 Resultaten 2021

Op basis van het soortgericht onderzoek in 2021 zijn de volgende beschermde functies in het plangebied vastgesteld:

- Huismus: Binnen het plangebied zijn acht nestplaatsen van de huismus vastgesteld. De bomen en bosschages in het plangebied worden gebruikt als leefgebied en schuilplaatsen.
- Gewone dwergvleermuis: Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Tijdens het veldbezoek zijn enkel foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen.
- Algemene broedvogels: Binnen het plangebied is een nest van een houtduif aangetroffen.

5.2 Vervolg

Voor het aantasten van huismusverblijfplaatsen en leefgebied dient een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Hiervoor dient een mitigatieplan te worden opgesteld waarin de maatregelen ten behoeve van de huismus worden onderbouwd.

Referenties

- Arcadis, 2014. Vleermuisinspectie.
- Arcadis, 2014. Vleermuisonderzoek loods Ketelhaven.
- Arcadis, 2017. Veldinspectie loods Ketelhaven.
- Arcadis, 2018. Nader onderzoek flora en fauna Ketelhaven.
- Arcadis, 2021. Natuurtoets ontwikkeling landtong Ketelhaven.
- BIJ12, Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017.
- BIJ12, Kennisdocument huismus, *Passer domesticus*, versie 1.0, juli 2017.
- Netwerk Groene Bureaus, 2021. Vleermuisprotocol 2021.

Colofon

SOORTGERICHT ONDERZOEK LANDTONG KETELHAVEN

KLANT

Zuider Zee Development BV

AUTEUR

Annabet Galema

PROJECTNUMMER

30068380

ONZE REFERENTIE

D10042705:26

DATUM

6 december 2021

STATUS

Concept

GECONTROLEERD DOOR

Hans Hollander
sr. adviseur Natuur & Biodiversiteit

VRIJGEGEVEN DOOR

Sandra Kemps
Projectleider Ruimtelijke Ontwikkeling

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

T +31 (0)88 4261 261